

„Tweetaligheid leverde schizofrene gevoelens op”

Albertina Soepboer heeft ondanks haar jonge leeftijd een aardige hoeveelheid bundels op haar naam staan. Van haar hand verschenen eerder onder meer de bundel ‘De hengstenvrouw’ en de bij Frysk en Frij uitgegeven bundels ‘Gearslach’ en ‘De twirre yn ‘e tiid’. Wie haar voor het eerst ontmoet, weet onmiddellijk waar haar wortels liggen. Soepboer: „En dat Friese accent van mij wordt alleen maar erger. Ik doe nu mijn best niet meer het te verbergen. Het kan mij geen bal meer schelen.” Van haar hand verscheen deze week ‘De dieptering’, een Nederlandstalige bundel met gedichten die voor een belangrijk deel over Groningen gaan: „In Friesland ben ik altijd een beetje een vreemde eend in de bijt gebleven.”

DE EERSTE 'GRONINGER DICHTER'

Creatieve explosie

Ik heb mezelf een tijdje op een poëziedieet gezet", zegt de in Groningen woonachtige Albertina Soepboer lachend, halverwege het gesprek. „Ik was er zó aan gewend geraakt poëzie te maken van alle dingen die ik zie en beleef, dat het me goed leek even pas op de plaats te maken." En wat doet ze als ze tóch een inval krijgt? „Die noteer ik en stop ik in een map", reageert ze, resoluut. „En die berg ik vervolgens op in de kast. Het schuren en schaven komt eventueel later wel."

Door **Jacob Moerman**

De geschiedenis van Albertina Soepboer (geboren in december 1969 in Holwerd) lijkt afkomstig te zijn uit een avontuurlijke meisjesroman. Toen ze in de brugklas zat, bracht een tekenleeraar haar in contact met de poëzie. „De kinderen moesten van hem een boekje maken met tekeningen en gedichten. In tekenen was ik bepaald geen held. Maar het schrijven van gedichten ging mij goed af. Dat was een hele ontdekking. Per toeval, eigenlijk." Daarna stond Soepboer al snel bekend als de dichtster van haar school. „Ik ben ook een jaar hoofdredacteur geweest van de schoolkrant. Op een bepaald moment waren er te weinig stukken geschreven om een nummer te kunnen vullen. En ik weet nog dat ik toen heb bedreigd met de woorden: als jullie nu niets inleveren, plaats ik die hele schoolkrant vol met alleen maar mijn eigen gedichten."

Flarden

Als de zestienjarige Soepboer in haar eentje al een hele schoolkrant kon vullen, was de productie kennelijk aanzienlijk. Of viel die wel mee? „Nou ja, ik schreef bijna iedere dag. En zo werk ik eigenlijk nog steeds. Maar niet in de zin van: nu ga ik zitten om een gedicht te maken. Het is meer zo dat ik zo nu en dan flarden noteer van dingen die in mijn hoofd naar boven komen. En die notities gebruik ik vervolgens weer als basis voor een gedicht."

Op haar achttiende vertrok ze naar Groningen voor de studie Romaanse Talen en Cultuur. „En toen klapte ik in creatief opzicht helemaal dicht. Een paar jaar heb ik bijna niets geschreven. Maar daarna zat ik gewoon in mijn kamer en kwamen er plotseling een paar regels naar boven. In het Fries! Dat was een heel eigenaardige gewaarwording. Ik denk dat ik toen pas goed besepte dat het Fries mijn moedertaal is."

Explosie

Die dichtregels resulteerden in een creatieve explosie. „Ik was zélf verbaasd over de dingen die ik schreef. Ik ben toen Fries als bijvak gaan studeren, om de taal beter te kunnen schrijven. En al vrij snel daarna stuurde ik de eerste gedichten naar een paar tijdschriften."

Binnen de Friese literaire kringen werd ze binnen de kortste keren op handen gedragen. Soepboer was na haar eerste publicaties evenwel vooral actief in Groningen. „Om die reden ben ik in Friesland altijd een beetje een vreemde eend in de bijt gebleven. Ze dachten daar trouwens aanvankelijk dat ik een pseudoniem was van een bekende dichter. In Groningen hielp ik mee blaadjes op te richten, volgde ik een cursus in de UsvA, nam ik deel aan schrijfclubjes. Het Groninger circuit was voor mij heel stimulerend. En als ik iets moest voordragen, maakte ik een vertaling van een Fries gedicht."

Ook voor haar eerste Nederlandstalige bundel *De hengstenvrouw*, verschenen bij de Amsterdamse uitgeverij Prometheus, maakte ze vertalingen van haar Friese werk. En nu is haar eerste bundel uitgegeven met gedichten die oorspronkelijk in het Nederlands zijn geschreven. Soepboer: „In sommige gedichten van *De dieptering* heb ik gebruik gemaakt van plekken in Gronin-

gen, zoals de Oude Kijk in 't Jatbrug. En daarnaast heb ik mijn tweetaligheid proberen te beschrijven."

Tweetaligheid

„Ik heb de hele tijd heen en weer gezwabberd tussen het Fries en het Nederlands, en dat leverde zo nu en dan schizofrene gevoelens op. Maar ik heb het gevoel dat die strijd nu over is. Ik ben een Friese én een Nederlandse dichter. Mijn tweetaligheid heb ik nu geaccepteerd." En bevalt de Nederlandse taal? „Niet echt. Het Nederlands is voor mij veel afstandelijker en technischer. De meer emotionele kanten komen de lezers nog steeds tegen in mijn Friese gedichten."

Albertina Soepboer: 'De dieptering'. Uitgeverij Passage, Groningen. Prijs: fl. 26,45.

BUNDEL VAN ALBERTINA SOEPBOER

De laatste kasteelheer

*Onder de grond rusten de aangetaste fundamenten.
De verrotting zet zich traag om in loodzware aarde.*

*Rudolf Prediker was de laatste heer en meester, maar
kon geen weerstand bieden aan de bloedschimmels
in zijn kelders. Rusteloos liet hij de paarden zadelen,
reed spoorlags naar het Reitdiep met de oude valk.*

*Nog eenmaal verschenen onder zijn troebele oog
de schepen. De goederen om de donkere kelders
mee te vullen en de sporen van verval af te dekken.
Bij zonsondergang stortte de valk zich in het zwaard.*

Het klooster van Maria Virgo

*De kloostermoppen zijn weer teruggekeerd in de klei.
Over het weiland scheren de lage zwaluwschaduw.*

*'s Ochtends daalden de kloosterlingen de wierde af.
In de kasteelruïne bezongen zij de aardse armoede
terwijl de dood nog rondwaarde. Toen de regen inzette,
droeg de hemel het kleurteken van een oud verbond.*

*Ze zagen hoe boven het klooster de oude geest bad
van een valk op jacht, hoe hij sporen in de grond
bespiedde en zich toen liet vallen. De valkenierster
van het hart stak de leren handschoen naar hem uit.*